

Vereniging voor de bevordering van het Welzijn van
Landbouwhuisdieren vzw

Beter voor Dieren

Referentiekader primaire productie
VARKENSECTOR

INHOUD

Afkortingen	2
Algemene voorwaarden	3
Definities	4
Voorwaarden voor 1 Plus	5
Deel 1: Voorwaarden op niveau bedrijfsregistratie – Algemeen	5
Deel 2: Voorwaarden op niveau van het diervoeder – Varkens	7
Deel 3: Voorwaarden op niveau van het drinkwater - Varkens	9
Deel 4: Voorwaarden op niveau van de bioveiligheid	10
Deel 5: Voorwaarden op niveau van de dierengezondheid - Varkens	12
Deel 6: Voorwaarden op niveau van de huisvesting	17
1. Algemeen	17
2. Ziekenboek	21
3. Verrijkingsmateriaal	23
4. Stalklimaat	25
5. Oppervlakte	30
Deel 7: Voorwaarden op niveau van Transport Varkens	32
Aanvullende voorwaarden voor 2 Plus	34
Deel 1: Voorwaarden op niveau van het varkensvoeder	34
Deel 2: Voorwaarden op niveau van het drinkwater	35
Deel 3: Voorwaarden op niveau van dierengezondheid	36
Deel 4: Voorwaarden op het niveau van de huisvesting	37
1. Algemeen	37
2. Ziekenboek	39
3. Verrijkingsmateriaal	39
4. Stalklimaat	43
5. Oppervlakte en Buitenuitloop	45
Aanvullende voorwaarden voor 3 plus	47
Deel 1: Voorwaarden op het niveau van dierengezondheid	47
Deel 2: Voorwaarden op niveau van de huisvesting	48
1. Verrijkingsmateriaal	48
2. Oppervlakte en Buitenuitloop	48
Versiebeheer	51

AFKORTINGEN

Afkorting	Omschrijving
IA	Deel I Algemeen
IBV	Deel I Diervoeder Biggen
IVV	Deel I Diervoeder Vleesvarkens
IZV	Deel I Diervoeder Zeugen
IGV	Deel I Diervoeder Groepen
IW	Deel I Water varkens
IBS	Deel I Bioveiligheid
IG	Deel I Dierengezondheid varkens
IH	Deel I Huisvesting
IT	Deel I Transport
IIBV	Deel II Diervoeder Biggen
IIZV	Deel II Diervoeder Zeugen
IIVV	Deel II Diervoeder Vleesvarkens
IIW	Deel II Water Varkens
IIG	Deel II Dierengezondheid varkens
IIH	Deel II Huisvesting
IIIG	Deel III Dierengezondheid varkens
IIIH	Deel III Huisvesting

ALGEMENE VOORWAARDEN

Elke deelnemer aan het Beter voor Dieren-keurmerk (BvDk) opgesteld door de Vereniging voor de bevordering van het Welzijn van Landbouwhuisdieren vzw (VVWL vzw) verbindt zich ertoe zowel de Europese als de nationale en regionale dierenwelzijnsreglementering die toepasselijk is op de productie, het transport, de verwerking en verhandeling van varkens en varkensvlees na te leven.

Om aan het Koninklijk Besluit betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid (KB 14/11/2003) te voldoen, en dus om voedselveiligheid, traceerbaarheid en diergezondheid te verzekeren dient de Beter voor Dieren deelnemer gecertificeerd/geattesteerd te zijn voor de sectorgids G-040 'Primaire Productie' (Module C: Algemeen deel en specifiek deel 'Varkens') of G-018 'Generische autocontrole' voor slachthuizen, uitsnijderijen en verwerkingsinrichtingen'. Verder dient de varkenshouder te beschikken over een Codiplan Animal Welfare certificaat. Bovendien verbindt de deelnemer aan het Beter voor Dieren label zich ertoe om gecertificeerd te zijn voor het BePork-kwaliteitshandboek.

De deelnemer aan het Beter voor Dieren keurmerk leeft alle bijkomende voorwaarden van de VVWL vzw welke vervat zijn in Beter voor Dieren certificatiereglement nauwgezet na. Voor varkenshouders, slachthuizen en uitsnijderijen, kan de certificatie voor het Beter voor Dieren referentiekader worden behaald via een certificaat van een Beter voor Dieren erkend lastenboek mits hiervoor een samenwerkingsovereenkomst bestaat.

De criteria opgenomen in het Beter voor Dieren-referentiekader zijn bovenwettelijk. Met andere woorden: ze komen boven op de criteria die vervat zijn in de onderliggende wettelijke sectorgidsen en het BePork-kwaliteitshandboek, of ze vormen een verstrenging van de sancties die daarin zijn opgenomen.

De in het BePork certificatiereglement vermelde definities, inclusief de daarin opgenomen correcties en corrigerende maatregelen, zijn eveneens van toepassing voor het Beter voor Dierenreferentiekader.

Het Beter voor Dieren referentiekader bestaat voor de primaire productie uit 3 niveaus. Elk niveau (+, ++, +++) legt een bijkomende laag van dierenwelzijnseisen op, deels verstrengde en deels nieuwe eisen, waarbij niveau 3 (+++) de hoogste eisen inzake dierenwelzijn kent. Voor slachthuizen, uitsnijderijen en vleesverwerkers daarentegen bestaat er maar 1 niveau (+).

Om te kunnen voldoen aan het referentiekader Beter voor Dieren + dient de deelnemer uit de primaire productie te voldoen aan de eisen die gesteld worden in het kader van niveau 1.

Om te kunnen voldoen aan het referentiekader Beter voor Dieren ++ dient de deelnemer uit de primaire productie te voldoen aan alle eisen die gesteld worden in het kader van niveau 2.

Om te kunnen voldoen aan het referentiekader Beter voor Dieren +++ dient de deelnemer uit de primaire productie te voldoen aan alle eisen die gesteld worden in het kader van niveau 3.

DEFINITIES

De sancties op overtredingen van de normen bij deelnemers worden ingedeeld in de categorieën Non-Conformiteiten (NC) A1 (knock-out), A2 (major), B (minor) en C (aanbeveling).

- NC A1: indien vastgesteld, zal de deelnemer uitgesloten worden van het Beter voor Dieren erkende kwaliteitssysteem. Het Beter voor Dieren certificaat wordt onmiddellijk ingetrokken.
- NC A2: indien vastgesteld, dient de deelnemer twee acties te ondernemen. Enerzijds een rechtzetting van de fout, en anderzijds het nemen van maatregelen voor het voorkomen van herhalingen:
 1. Dient gecorrigeerd te worden en het bewijs hiervan moet aan de controle- en certificatie-instellingen overgemaakt worden.
 2. De deelnemer dient corrigerende maatregelen toe te passen met het oog op het voorkomen van herhalingen en deze aan de controle- en certificatie-instellingen te melden.

Beide acties moeten ondernomen worden binnen een termijn die door de auditor op basis van de aard van de non-conformiteit wordt bepaald, maar die niet langer dan 3 maanden mag zijn in geval van een initiële audit (en verhogings- en uitbreidingsaudit). Voor alle andere audittypes (verlenging-, vernieuwings- en onaangekondigde audit) geldt een nazendtermijn van 1 maand.

- NC B: indien vastgesteld, worden deze vermeld op het samenvattend auditrapport. De deelnemer moet voor deze non-conformiteiten een actieplan opstellen waarin de correctie van de afwijking en de corrigerende maatregelen met het oog op het voorkomen van herhalingen worden opgesomd.
Het actieplan wordt nagezonden binnen een termijn die door de auditor op basis van de aard van de non-conformiteit wordt bepaald, maar die niet langer dan 3 maanden mag zijn in geval van een initiële audit en 1 maand voor alle andere audittypes
- NC C: betreft een aanbeveling. Het niet-voldoen aan voorwaarden met C-criteria staat een certificatie niet in de weg, maar er wordt op aangedrongen dat de deelnemer probeert zo snel mogelijk aan deze voorwaarde(n) te voldoen

Definitie 'verbouwing': is een bouwkundige wijziging van een bestaand gebouw of een uitbreiding of een gewijzigde indeling (bijv. plaatsen van plateau's, wijzigen hokindeling en/of diercategorie, etc.). Criteria voor nieuw en verbouw mogen beperkt blijven tot het vernieuwde of verbouwde onderdeel van het bedrijf. Bijv. als een roostervloer wordt vervangen, een plateau wordt geplaatst of een hokindeling wordt gewijzigd, hoeft niet tegelijkertijd bijv. daglicht te worden gerealiseerd. Indien in een criterium wordt opgenomen dat het betrekking heeft op nieuwbouw of verbouw van het bedrijf, dan moet hier uiterlijk met ingang van 2035 aan voldaan zijn.

VOORWAARDEN VOOR 1 PLUS

DEEL 1: VOORWAARDEN OP NIVEAU BEDRIJFSREGISTRATIE – ALGEMEEN

Indien vermeld is conformiteit aan het criterium verplicht bij nieuwbouw of verbouw.

Uiterlijk vanaf 1-1-2035 moet elke stal ook aan al deze criteria voldoen.

Norm	Omschrijving	Sanctie
IA1	Kennis en vaardigheden	
IA1a	De varkenshouder heeft de nodige kennis en vaardigheden op vlak van diergezondheid, dierenwelzijn en diergedrag. De varkenshouder beschikt over ten minste een getuigschrift van: • A2-onderwijs of hoger onderwijs richting landbouw of • Beroepsonderwijs/B-stroom (7e jaar) of • B-cursus. Diploma's en certificaten zijn aanwezig op het bedrijf. Hiervan wordt een overzicht bijgehouden.	A2
IA1b	De varkenshouder moet steeds op de hoogte zijn van de nieuwste technische kennis en regelmatig deelnemen aan bijscholing. Hier wordt allerlei relevante kennis bijgebracht, bijvoorbeeld over onderwerpen als veehouderijbeheer, dierenverzorging en wettelijke voorschriften. De varkenshouder moet ten minste één keer per kalenderjaar deelnemen aan een relevante bijscholing over dierenwelzijn voor varkens (bv. een cursus mens-dier interactie).	A2
IA1c	De varkenshouder toont aan dat het bedrijfseigen personeel voldoet aan de volgende voorwaarden: • Er werd binnen het jaar na accreditatie een cursus mens-dier interactie gevolgd goedgekeurd door VVWL vzw (i.s.m. BePork of bestaande opleidingscentra). • Het bedrijfseigen personeel neemt ten minste 1 keer per kalenderjaar deel aan een relevante bijscholing over varkens (bv. een cursus mens-dier interactie);	A2

	Zolang het bedrijfseigen personeel de relevant bijscholing over varkens niet gevolgd heeft, werken zij onder verantwoordelijkheid van de varkenshouder.	
IA2	Andere activiteiten	
	Er mogen geen dierenwelzijnsinbreuken worden vastgesteld bij andere diersoorten aanwezig op het bedrijf.	A1
IA3	Bepalen bedrijfscapaciteit en effectief aanwezige dieren	
IA3a	De bedrijfscapaciteit en het aantal effectief aanwezige dieren worden jaarlijks per diercategorie geregistreerd.	B
IA3b	Alle aanwezige varkens op het beslag zijn Beter voor Dieren waardig, m.a.w. voldoen aan alle normen van het Beter voor Dieren referentiekader.	A1
IA4	Conformiteit aan alle Beter voor Dieren normen De varkenshouder evalueert, ontwikkelt en verbetert continu het dierenwelzijnsbeleid op het bedrijf. Dit omvat minstens: - Een evaluatie om na te gaan of het bedrijf aan alle normen voldoet voor de initiële audit en éénmaal per kalenderjaar in samenwerking met de bedrijfsbegeleidende dierenarts; - Een plan van aanpak met corrigerende en preventieve maatregelen; - Een bepaling van de meetbaarheid van deze maatregelen; - Een beoordeling van de effectiviteit van deze maatregelen; De evaluatie en opmaak van een plan van aanpak mag onderdeel uitmaken van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2
IA5	De varkenshouder beschikt over een BePork-certificaat.	A1

DEEL 2: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN HET DIERVOEDER – VARKENS

Norm	Omschrijving	Sanctie
IBV1	Zogende biggen	
IBV1a	Zogende biggen krijgen uiterlijk vanaf een leeftijd van 14 dagen vast voeder (droogvoeder of brijvoeder).	A2
IBV1b	Kunstmatig zogen (bijv. middels een kunstzeug of rescue deck) is niet toegestaan tenzij in uiterste nood, tijdelijk en in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts en mits er maatregelen worden genomen om het gebruik weer overbodig te maken.	A2
IBV1c	Er wordt een type zeug en beer gebruikt met genetica die ervoor zorgt dat de zeug haar eigen biggen zelfstandig kan grootbrengen en robuustere biggen geeft. In samenspraak met de bedrijfsbegeleidende dierenarts wordt hierover een gewogen oordeel gevormd. Deze beoordeling wordt schriftelijk gemotiveerd en gerapporteerd.	C
IBV2	Gespeende biggen	
IBV2a	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle gespeende biggen tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 18 cm per gespeende big.	B
IBV2b	Bij een voedersysteem waarbij <i>ad libitum</i> (onbeperkt) wordt gevoederd is er minstens 1 voederplaats per 8 gespeende biggen.	B
IBV2c	Bij een voedersysteem waarbij de gespeende biggen <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de eetbreedte 18cm per voederplaats.	B
IVV3	Vleesvarkens	
IVV3a	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle vleesvarkens tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 30 cm per vleesvarken.	B

IVV3b	Bij een voedersysteem waarbij de vleesvarkens <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd, is er minstens één voederplaats per 12 vleesvarkens. Bij nieuw- en/of verbouw, geldt minstens één voederplaats per 8 vleesvarkens.	B
IVV3c	Bij een voedersysteem waarbij de vleesvarkens <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de eetbreedte 30 cm per voederplaats.	B
IZV4	Zeugen	
IZV4a	Om hongergevoel tegen te gaan krijgen de zeugen <i>ad libitum</i> ruwvoer zoals stro, kuilgras of hooi en/of voer met een hoog v-NSP gehalte in functie van de conditie van de drachtige zeug.	A2
IZV4b	Als zeugen (guste en dragende) worden gevoederd via een trog, worden de zeugen bij het eten beschermd door tussenschotjes boven de trog zodat een dominante zeug geen twee plaatsen bezet kan houden.	A2
IZV4c	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle zeugen tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 30 cm per zeug. Bij nieuw- of verbouw is de eetbreedte minimaal 35 cm.	B
IZV4d	Bij een voedersysteem waarbij <i>ad libitum</i> (onbeperkt) wordt gevoederd, is er minstens één voederplaats per 12 zeugen.	B
IZV4e	Bij een voedersysteem waarbij de zeugen <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de eetbreedte 30 cm per voederplaats.	B
IGV1	Gelten/zeugen/vleesvarkens In hokken vanaf 40 gelten, zeugen of vleesvarkens wordt ruwvoer (stro/hooi/luzerne/...) verstrekt. Het ruwvoer dient <i>ad libitum</i> beschikbaar te zijn zodat aan de natuurlijke behoefte om uitgebreid en langdurig te zoeken naar voedsel voldaan wordt.	A2

DEEL 3: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN HET DRINKWATER - VARKENS

Norm	Omschrijving	Sanctie
IW1	Drinkwater voorbehandelen en waterkwaliteit	
IW1a	Afhankelijk van de chemische samenstelling van het water gebeurt het voorbehandelen van water zoals bv. aanzuren of ontsmetten en in samenspraak met de bedrijfsbegeleidende dierenarts.	A2
IW1b	De varkenshouder laat minimaal één drinkwateronderzoek, zowel chemisch als bacteriologisch (t.h.v. drinknippel), per jaar uitvoeren per waterbron. De analyse moet aantonen dat het drinkwater voor de varkens van voldoende standaardkwaliteit is. In geval van niet-conforme parameters wordt hiervoor een actieplan met corrigerende maatregelen opgesteld en wordt nadien voor deze parameters een heranalyse uitgevoerd om conformiteit aan te tonen. De voorwaarden voor de drinkwateranalyse staan beschreven in de 'procedure drinkwateranalyse dierenwelzijn' (https://www.belpork.be/swfiles/files/2021-01-01-Procedure-Drinkwateranalyse-2021-NL.pdf)	A2
IW2	Waterverstrekking	
IW2a	Er is minimaal 1 exclusieve werkende drinkplaats per 12 gespeende biggen. Bij brijvoeding volstaat 1 exclusieve drinknippel per 24 gespeende biggen.	B
IW2b	Er is minimaal 1 exclusieve werkende drinkplaats per 12 vleesvarkens. Bij brijvoeding volstaat 1 exclusieve drinknippel per 24 vleesvarkens.	B
IW2c	Er is minimaal 1 exclusieve werkende drinkplaats per 12 zeugen. Bij brijvoeding volstaat 1 exclusieve drinknippel per 24 zeugen.	B
IW2d	Drinkplaatsen gecombineerd met voederplaatsen, worden niet erkend als exclusieve drinkplaatsen. Ze kunnen uitsluitend worden beschouwd als extra drinkmogelijkheden, aanvullend op een aparte drinkplaats die losstaat van de voederplaats. Er geldt een uitzondering in onderstaande gevallen:	C

	de drinkplaatsen boven de trog kunnen worden gebruikt als exclusieve drinkplaatsen, indien het voeder gerantsoeneerd is en het aantal dieren minder of gelijk is aan het aantal voederplaatsen (overeenkomstig de eetbreedte). Een trog gebruikt voor gerantsoeneerde voeding, die tussen de voedertijden met schoon, helder water wordt gevuld, kan als exclusieve drinkplaats worden beschouwd als het aantal dieren minder of gelijk is aan het aantal voederplaatsen.	
IW2e	Indien zeugen individueel worden gehouden, mag de trog gebruikt worden voor zowel voeder- als waterversprekking. Het voeder moet in rantsoenen worden gegeven en het drinkwater moet direct na de voederopname beschikbaar zijn.	C

DEEL 4: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE BIOVEILIGHEID

Norm	Omschrijving	Sanctie
IBS1	Hygiëne en bioveiligheid	
IBS1a	Het bedrijf heeft een bedrijfsspecifiek hygiëneplan waarin systematisch wordt aangegeven welke hygiënemaatregelen op het bedrijf worden getroffen om de hygiëne op het bedrijf te borgen. Het hygiëneplan omvat minstens een beschrijving van: • Diervriendelijke wering en bestrijding van ongewenste dieren. • Een plattegrond van het bedrijf. • De herkomst en de plaats van opslag van het voeder aangeduid op de plattegrond van het bedrijf. Bij het bepalen van de herkomst van het voeder dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen voeder afkomstig van eigen teelt, een collega landbouwer of een voederfirma. • De herkomst en de kwaliteit van het water (zowel van drink- als reinigingswater). • Een aanduiding van de schone (beperkt toegankelijke zone waar de dieren verblijven) en vuile weg (vrij toegankelijke zone) op de plattegrond van het bedrijf. Het wordt aanbevolen om een strikte scheiding te hebben	A2

	tussen de schone en vuile weg. Indien geen strikte scheiding mogelijk is wordt de manier van werken met bioveiligheidsmaatregelen aangegeven. Een procedure voor de reiniging en ontsmetting van de stallen. Er wordt minstens de technische fiche (met concentratie, de inwerktijd en de werkingstemperatuur) en het veiligheidsinformatieblad (safety data sheet, informatie over de risico's van een product en met aanbevelingen voor het veilig gebruik ervan) per gebruikt product bewaard. Dit is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan opgesteld met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, waarin systematisch wordt aangegeven hoe de hygiëne op het bedrijf wordt geborgd.	
IBS1b	Toegang tot het schone gedeelte van het bedrijf voor werknemers, leveranciers en bezoekers gebeurt verplicht via een hygiënesluis om er van kledij en schoeisel te wisselen en de handen te reinigen om te voorkomen dat ziektekiemen zouden overgebracht worden. De hygiënesluis omvat minstens de wettelijke vereisten.	A2
IBS1c	De hygiënesluis is ingericht met een douche zodat na het douchen omgekleed kan worden in bedrijfskledij.	C
IBS1d	Op het varkensbeslag wordt diervriendelijke wering en bestrijding van ongewenste dieren uitgevoerd volgens de richtlijnen van <u>Dierenwelzijn Vlaanderen</u> (https://www.vlaanderen.be/dierenwelzijn/informatie-voor-lokale-overheden/diervriendelijk-beheer-van-ratten-en-muizen).	B
IBS1e	Er is een strikte scheiding tussen de schone weg (de hygiënische ruimtes waar de varkens zich bevinden) en de vuile weg (de niet-hygiënische ruimtes waar bezoekers, leveranciers, vrachtwagens, etc. toegang toe hebben). Onmiddellijk te realiseren bij nieuw- en/of verbouw van het bedrijf.	C

DEEL 5: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE DIERENGEZONDHEID - VARKENS

Norm	Omschrijving	Sanctie
IG1	Euthanasie	
IG1a	Er wordt een gedetailleerd euthanasiebeleid opgemaakt, digitaal en/of op papier, in samenwerking met de bedrijfsbegeleidende dierenarts en bijgehouden op het bedrijf. Hierin wordt vermeld in welke gevallen een dier geëuthanaseerd dient te worden en in welke situaties de varkenshouder de bedrijfsbegeleidende dierenarts dient te contacteren om de euthanasie uit te voeren.	A2
IG1b	Het euthanasiebeleid wordt minimaal 1 keer per jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd.	A2
IG1c	De cijfers m.b.t. de euthanasie op het bedrijf worden per maand of per opzet en voor iedere diercategorie (kraamstal biggen – gespeende biggen – zeugen – vleesvarkens) procentueel en overzichtelijk geregistreerd en op het bedrijf bijgehouden voor een periode van minimum 5 jaar. De manier waarop de deelnemer deze cijfers registreert, is geheel verblijvend (aan de hand van een digitaal programma/schriftelijk document/bedrijfsregister). De cijfers m.b.t. euthanasie worden minimaal 1 keer per jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd. Ter ondersteuning van de interpretatie van de bedrijfsresultaten kunnen de resultaten op populatieniveau gebruikt worden als leidraad. Er kan beoordeeld worden waar een individueel bedrijf zich situeert in de populatie. De data worden ter beschikking gesteld vanuit Belpork vzw. In geval van structurele oorzaken voor euthanasie stelt de varkenshouder in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden geminimaliseerd en het percentage geëuthanaseerde dieren kan worden gereduceerd. Als een jaar na het opstellen van het plan van aanpak het bedrijf nog steeds geen reductie van het percentage geëuthanaseerde dieren heeft bereikt, dient een derde partij geraadpleegd te worden.	A2

IG2	Sterfte (uitval)	
IG2a	De cijfers m.b.t. de sterfte op het bedrijf worden per maand of per opzet en voor iedere diercategorie (kraamstal biggen - gespeende biggen – zeugen – vleesvarkens) procentueel en overzichtelijk geregistreerd en op het bedrijf bijgehouden voor een periode van minimum 5 jaar. De manier waarop de deelnemer deze cijfers registreert, is geheel verblijvend (aan de hand van een digitaal programma/schriftelijk document/bedrijfsregister). De sterfte bij <u>kraamstal biggen</u> wordt als volgt berekend: sterfte = aantal dode dieren vanaf 1 dag oud (exclusief geëuthanaseerde dieren)/aantal dieren vanaf 1 dag oud $\times$ 100. De sterfte bij <u>gespeende biggen, zeugen en vleesvarkens</u> wordt als volgt berekend: sterfte = aantal dode dieren (exclusief geëuthanaseerde dieren)/aantal dieren bij opzet $\times$ 100. De cijfers m.b.t. uitval worden minimaal 1 keer per jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd; dit mag deel uitmaken van het bedrijfsgezondheidsplan. Ter ondersteuning van de interpretatie van de bedrijfsresultaten kunnen de resultaten op populatieniveau gebruikt worden als leidraad. Er kan beoordeeld worden waar een individueel bedrijf zich situeert in de populatie. De data worden ter beschikking gesteld vanuit Belpork vzw. In geval van structurele oorzaken voor uitval stelt de varkenshouder in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden geminimaliseerd en het percentage uitval kan worden gereduceerd.	A2
IG2b	De varkenshouder streeft naar een uitvalspercentage van <2% voor zowel vleesvarkens als gespeende biggen. Hierop wordt jaarlijks gecontroleerd in samenwerking met de bedrijfsbegeleidende dierenarts.	C
IG2c	Het bedrijf moet een plan van aanpak opstellen met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, indien uitvalspercentage een jaar boven het streefpercentage zit. Als een jaar na het opstellen van het plan van aanpak het bedrijf nog steeds boven het streefpercentage zit, moet er een derde partij (bv. een dierenarts die niet verbonden is aan de praktijk van de bedrijfsbegeleidende dierenarts, een Europese diergeneeskundige specialist/resident varkensgezondheidszorg) geraadpleegd worden. Het uitvalspercentage geldt niet in geval van overmacht, bijvoorbeeld bij recente ziekte-insleep of andere calamiteiten.	B

IG3	Algemene gezondheidstoestand De algemene gezondheidstoestand van gespeende biggen, kraamzeugen en varkens in de ziekenboeg, evenals alle hokken met kraamzeugen en (gespeende) biggen, worden minimaal tweemaal per dag geëvalueerd. Hierbij wordt specifiek gelet op tekenen van een verlaagd niveau van dierenwelzijn en/of diergezondheid, zoals zorgbehoefte, verwondingen, slechte gezondheid en stress. De varkenshouder neemt de nodige maatregelen op basis van de bevindingen. Tijdens deze controles wordt gezorgd voor voldoende verlichting om een grondige evaluatie mogelijk te maken.	B
IG4	Slacht- en keuringsgegevens	
IG4a	De slacht- en keuringsgegevens en labo- en autopsieresultaten worden minimaal 1 keer jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd; de gegevens zijn onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan. In geval van structurele problemen m.b.t. slacht- en keuringsgegevens en labo- en autopsieresultaten stelt de varkenshouder in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden gereduceerd en het percentage uitval kan worden gereduceerd.	A2
IG4b	Indien huidletsels gescoord worden als onderdeel van de slachtlijnbevindingen, bespreekt de varkenshouder jaarlijks de resultaten met zijn bedrijfsbegeleidende dierenarts en monitort deze om de scores te verbeteren. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	B
IG5	(Bij-)klauwen De conditie van de (bij-)klauwen van minimaal 30 zeugen worden minimaal 1 keer per jaar geïnspecteerd op overmatige belasting, excessieve groei of infectie, met behulp van de klauwencheck . De uitkomsten van de klauwencheck worden 1 keer per jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd. Bij 1 of meer scores van 3 of 4 in de klauwcheck worden er verbeteringen doorgevoerd en wordt de frequentie van monitoring verhoogd naar 2x per jaar tot er geen scores van 3 of 4 in de klauwcheck meer zijn. In geval van structurele oorzaken voor klauwproblemen moet de varkenshouder in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts een plan van aanpak opstellen waarmee deze oorzaken geminimaliseerd worden en het percentage klauwproblemen kan worden gereduceerd. Klauwgezondheid is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2

IG6	Tanden	
IG6a	Tanden worden niet routinematig geslepen bij pasgeboren biggen. Indien tanden bij pasgeboren biggen worden geslepen, is er tijdelijke toestemming van de bedrijfsbegeleidende dierenarts nodig en dient de diergeneeskundige noodzaak beschreven en vastgelegd zijn in een attest van de bedrijfsbegeleidende dierenarts. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2
IG6b	Als er omwille van problemen tanden worden geslepen, is er een plan van aanpak aanwezig op basis waarvan de problemen binnen een jaar (bij de volgende controle) zijn verholpen en er weer met het tandenslijpen wordt gestopt. Dit plan is opgesteld in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2
IG7	Staatbijten	
	De varkenshouder monitort voortdurend de bedrijfsomstandigheden op het voorkomen van staatbijten en op mogelijkheden om dit te verminderen in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts en indien nodig de veevoederadviseur. Bij het beoordelen van risico's op staatbijten dient in elk geval op de volgende zaken te worden gelet: • het verstrekte verrijkmateriaal; • de reinheid van de varkens; • thermaal comfort en luchtkwaliteit; • gezondheidstoestand; • competitie om voedsel en ruimte; • het dieet. Minimaal 95% van de fokdieren heeft een niet-aangevreten staart. De wijze waarop de beoordeling dient te gebeuren staat beschreven in de 'procedure beoordeling staatbijten' (https://www.belpork.be/swfiles/files/2022-01-01-Procedure-beoordeling-staatbijten_10_NL.pdf).	A2

	Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	
IG8	Staart couperen Het couperen van staarten als maatregel is niet toegestaan. Indien staarten om dierenwelzijnsredenen toch zouden worden gecoupeerd, dan • is er een tijdelijke toestemming nodig van de bedrijfsbegeleidende dierenarts om dit te doen; • wordt de diergeneeskundige noodzaak beschreven en vastgelegd door de bedrijfsbegeleidende dierenarts en wordt dit tenminste elk kwartaal herzien; • wordt het couperen uitgevoerd door een voldoende competent en getraind persoon binnen 72 uur na geboorte; • wordt er steeds pijnbestrijding toegediend; • moet dit zo gebeuren dat de biggen minimaal 2,5 cm staart behouden zodat er bij volwassen dieren een staartlengte van > 5 cm is; • moet dit bij eigen opfokzeugen zo gebeuren dat biggen minimaal 5 cm staart behouden. Dit geeft een staartlengte van >10 cm bij volwassen zeugen, en; • heeft de varkenshouder met zijn bedrijfsbegeleidende dierenarts een actieplan opgesteld om het staartbijten te verminderen en waar mogelijk de staarten langer te houden. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2
IG9	Speenleeftijd Individuele biggen mogen niet eerder dan 25 dagen gespeend worden. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan.	B
IG10	Castratie Er zijn geen chirurgisch gecastreerde biggen op het bedrijf aanwezig.	A2
IG11	Dierenwelzijnsscan De Dierenwelzijnsscan (https://www.dierenwelzijnsscan.be/) voor varkens wordt minimaal éénmaal per jaar gebruikt en besproken met de bedrijfsbegeleidende dierenarts.	A2

	Het gebruik van de Dierenwelzijnsscan maakt onderdeel uit van het bedrijfsgezondheidsplan. De varkenshouder stelt samen met zijn bedrijfsbegeleidende dierenarts een actieplan op wanneer er afwijkingen worden vastgesteld.	
IG12	Vaste dierenarts De bedrijfsbegeleidende dierenarts, verantwoordelijk voor de gehele diergeneeskundige begeleiding op het bedrijf, moet GVP-gecertificeerd zijn (http://www.stable-to-table.com/GVP/index.html).	B

DEEL 6. VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE HUISVESTING

1. ALGEMEEN

1.1 INFRASTRUCTUUR

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH1	Daglichttoetreding Stallen gebouwd voor 1.1.2003 : de daglicht doorlatende openingen in het dak en/of muren hebben een grootte van minimaal 3% van de vloeroppervlakte. Het gebruik van daglichtkokers is toegestaan. Voor de berekening naar percentage vloeroppervlakte, mag gedeeld worden door een factor 4, oftewel 0,75% van het vloeroppervlak moet relateren aan de oppervlakte van de daglichtkoker. Stallen gebouwd vanaf 01.01.2003: dienen te beschikken over daglicht doorlatende openingen in het dak en/of muren ter grootte van minimaal 3% van de vloeroppervlakte. Het gebruik van daglichtkokers is in deze berekening niet toegestaan.	B

IH2	Vloeruitvoering Een dichte vloer wordt gedefinieerd als een aaneengesloten stuk vloer waarop minimaal 1 varken volledig, uitgestrekt kan liggen. De vloer of een gedeelte daarvan mag voorzien zijn van doorlatende openingen indien: • het totaal aan doorlatende openingen maximaal 5% bedraagt van de totale oppervlakte van de dichte vloer, en • de breedte van doorlatende spleten maximaal 10 mm en de doorsnede van ronde doorlatende openingen maximaal 20 mm bedraagt.	
IH2a	De vloer bij gespeende biggen is voor minstens 40% dicht bij nieuw- en/of verbouw.	B
IH2b	De vloer bij vleesvarkens is voor minstens 40% dicht bij nieuw- en/of verbouw.	B
IH2c	In de kraamstal is de vloer van de afgeschermdde ligplaats/biggenest dicht.	B
IH2d	Als de ligplaats van de kraamzeug in de kraamstal volledig uit rooster bestaat moet deze, ter verhoging van het ligcomfort en meer bepaald verkoeling, bestaan uit bijvoorbeeld gecoat metaal, gietijzer, beton of hard kunststof.	B
IH3	Bedekking dichte vloer ligplaats	
IH3a	De vloer van het biggennest is ingestrooid met stro of vergelijkbaar natuurlijk materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	C
IH3b	De vloer voor gespeende biggen is ingestrooid met stro of vergelijkbaar materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	C
IH3c	De vloer voor de ligplaats voor drachtige zeugen moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	C
IH3d	De vloer voor de ligplaats voor vleesvarkens moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	C
IH3e	De vloer voor de ligplaats voor beren moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	C
IH4	Functiegebieden	
IH4a	Er moeten 3 functiegebieden (slaap- of ligplaats, mestplaats en voedergedeelte) zijn in het hok waarbij lig- en mestruimte zover mogelijk uit elkaar liggen en waarbij het mesten op een mestplaats wordt gestimuleerd. De OCI verifieert aan de hand van grondplannen van de stal.	C

IH4b	De mestplaats moet zo uitgevoerd zijn dat de zeugen, biggen en vleesvarkens voldoende grip en stabiliteit hebben om de natuurlijke hurkzit aan te nemen tijdens mesten en urineren. De mestplaats bestaat uit: • hard kunststof rooster/geplastificeerd rooster/geprofileerd metaal/betonrooster dat bij aanschaf voldoet aan een stroefheid van 63 Leroux of FSC2000 waarde 0,60, of dichte vloer ingestrooid met stro of vergelijkbaar materiaal.	B
IH5	Vluchtmogelijkheid In elk groepshok hebben zeugen, gespeende biggen en vleesvarkens de beschikking over een mogelijkheid om te vluchten voor hokgenoten. Deze eis in onmiddellijk van toepassing bij nieuwbouw. Voor elke groep varkens moet minstens 1 schuilvoorziening aanwezig zijn. Voorbeelden van een vluchtmogelijkheid zijn een schot, een plateau, een onderkruip of een buitenuitloop. Bij groepen boven de 40 dieren komt er per 20 dieren 1 schuilvoorziening bij.	C
IH6	Dekstal Een gelt of zeug mag individueel gehouden worden vanaf het spenen of aankomst in de dekstal igv gelten tot en met 4 dagen na de dag van natuurlijke dekking of kunstmatige inseminatie (KI).	C
IH7	Kraamhok Wanneer de zeug vaststaat bij het werpen, moet er achter de zeug minimaal 30 cm ruimte zijn. Biggen moeten in het kraamhok ongehinderd helemaal rond, langs de kanten, kunnen lopen.	B

1.2 GROEPEN

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH8	Overleggen biggen	
IH8a	Het routinematig overleggen van biggen is niet toegestaan. In principe zoogt elke zeug haar eigen biggen. Het overleggen van biggen mag daarom geen routine zijn en is enkel toegestaan: • binnen dezelfde leeftijdsgroep (biggen); • tot en met een leeftijd van de 3^e dag na geboorte; • mits het totaal percentage overlegde biggen binnen een leeftijdsgroep (biggen) onder de 10% blijft.	B
IH8b	Bij het spenen van een toom mag een achterblijvende big overgelegd worden naar een pleegzeug. Dit mag geen routine zijn en is enkel toegestaan: • binnen dezelfde leeftijdsgroep; • mits het percentage overgelegde biggen onder de 2% blijft.	B
IH9	Stabiele groepen Vleesvarkens worden gehouden in maximaal stabiele groepen, niet gemengd met varkens van opeenvolgende rondes (uitgestoten dieren worden naar de ziekenboeg gebracht).	B
IH10	Groepshuisvestingssysteem Vleesvarkens en zeugen liggen in groepen van minstens twee of meer.	B

1.3. BRANDPREVENTIE EN NOODSITUATIES

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH11	Brandpreventie en noodsituaties	
IH11a	Er is een objectinformatiekaart aanwezig die bij calamiteiten direct beschikbaar is op een zichtbare plaats buiten de stal voor de brandweer/hulpdiensten. De objectinformatiekaart is voorzien van een plattegrond met o.a. aanduiding van de indeling stallen, toegangsdeuren, nutsvoorzieningen, bluswaterpunt, locaties met brandgevaarlijke stoffen/activiteiten, evacuatiemogelijkheden voor dieren en werknemers.	A2
IH11b	De varkenshouder voldoet aan de Europese, Federale, Gewestelijke en lokale regelgevingen m.b.t. brandpreventie. Bij nieuw- en/of verbouw moeten de benodigde exploitatievergunningen (brandweerverslag) aantoonbaar zijn. Minimaal 1 keer per 5 jaar vindt een inspectie van de elektrische installaties op het varkensbedrijf plaats door een onafhankelijke (erkende) organisatie.	A2

2. ZIEKENBOEG

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH12	Ziekenboeg Er moet een aparte ruimte voor zieke/zwakke/gewonde varkens aanwezig zijn met een capaciteit van minimaal 1% van het totaal aantal aanwezige dierplaatsen.	B
IH12a	Klimaat Het klimaat van de ziekenboeg moet aangepast zijn aan de behoefte van het dier (bv. warm door rubberen mat of strooisel).	A2

IH12b	Ingestrooide vloer De vloer van de ziekenboeg moet ingestrooid zijn met bijvoorbeeld stro of zaagsel tenzij de bedrijfsbegeleidende dierenarts strooisel om diergeneeskundige redenen ontraadt.	A2
IH12c	Oogcontact Een varken in de ziekenboeg moet de mogelijkheid hebben om oogcontact te maken met andere varkens.	B
IH12d	Reinigen De ziekenboeg moet zo geconstrueerd zijn dat zij gemakkelijk tussen elke bezetting door gereinigd en ontsmet kan worden.	B
IH12e	Afvoer van uitwerpselen Urine en mest van de ziekenboeg mag niet in contact komen met de gezonde dieren en moet verwijderd worden op een manier die het risico op contact met de gezonde dieren minimaliseert.	B
IH12f	Dichte vloer De ziekenboeg moet voorzien zijn van een 40% dichte vloer, tenzij de dierenarts dit om diergeneeskundige redenen ontraadt.	B

3. VERRIJKINGSMATERIAAL

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH13	Schuurvoorziening Er moet permanent een schuurvoorziening aanwezig zijn in iedere groep drachtige zeugen in de drachtstal (m.u.v. zeugen in dek- en kraamstal). Bv. • een schuurpaal (bijv. een houten paal met een diameter van minimaal 15 cm) • een schuurborstel (bijv. de borstel van een bezem die bevestigd is aan een wand of paal) • een ruwe betonnen hokafscheiding • een hoekijzer	A2
IH14	Verrijkingsmateriaal Alle varkens van alle leeftijdsgroepen/diercategorieën moeten in hun hok permanente beschikking hebben over voldoende verrijkingsmateriaal om te onderzoeken en mee te spelen. Verrijkingsmateriaal voldoet aan de volgende eigenschappen: • eetbaar – zodat varkens het veilig kunnen eten zonder mogelijke opname van schadelijke stoffen; • kauwbaar – zodat varkens er op kunnen bijten; • manipuleerbaar – zodat varkens de plaats, het voorkomen en de structuur kunnen veranderen; • én onderzoekbaar – zodat varkens het kunnen onderzoeken Daarenboven moeten de verrijkingsmaterialen op een zodanige wijze verstrekt worden dat het goed bereikbaar is voor alle varkens (bv. niet gemonteerd naast de drinknippel of de voederbak). Bovendien is het verrijkingsmateriaal schoon.	A2
IH14a	Bij los strooien van verrijkingsmateriaal (bv. stro, luzerne), moet het verrijkingsmateriaal minimaal dagelijks ververscht worden en moet er daarnaast minimaal 1 vorm van permanent verrijkingsmateriaal aangeboden worden.	A2
IH14b	In de kraamhokken wordt rustgevende muziek afgespeeld als extra vorm van verrijking.	C

IH15	Exploratief gedrag Het verrijkmateriaal moet het exploratief gedrag van varkens aanmoedigen en regelmatig vervangen of aangevuld worden. Indien de beoordeling van het exploratief gedrag aangeeft dat slechts tot 18,0% van de vleesvarkens gebruik maakt van het verrijkmateriaal dan is het exploratief gedrag minimaal en moet er ander of meer verrijkmateriaal aangeboden worden. Tussen de 18,1 en de 86,3% is er sprake van middelmatig exploratief gedrag. Bij een waarde tussen de 86,4 en 100% is er sprake van maximaal exploratief gedrag.	A2
IH16	Nestbouw materiaal in kraamhok In de kraamstal moet minimaal 48 uur voor de verwachte werpdatum nestbouw materiaal aangeboden worden aan de kraamzeug. Het nestbouw materiaal kan bestaan uit stro, een jute zak, of vergelijkbaar materiaal.	A2

4. STALKKLIMAAT

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH17	Stalkklimaat Er wordt 1 keer per kalenderjaar een controle van het stalkklimaat uitgevoerd. In geval van tekortkomingen stelt de varkenshouder een plan van aanpak op. Deze parameter is een onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan. De adviezen die tijdens het project 'Monitoren en optimaliseren van het klimaat in varkensstallen' verzameld werden, kunnen gebruikt worden bij de controle.	A2
IH17a	Metten stalkklimaat Er is een meetsysteem om continu het stalkklimaat bij de dieren te monitoren. Volgende parameters worden continu gemonitord: - Binnen temperatuur;- Koolstofdioxide concentratie;- Ammoniak concentratie;- Relatieve luchtvochtigheid.	C
IH17b	Aantal meetunits stalkklimaat Bij de volgende diercategorieën is minimaal één stalkklimaatmeetsysteem aanwezig: vleesvarkens, kraamzeugen, gespeende biggen, dragende zeugen.	C
IH17c	Stalkklimaat Het stalkklimaat voldoet op het gebied van temperatuur, luchtvochtigheid, koolstofdioxide en ammoniak ten minste gedurende 60% per kwartaal. Doelstelling is toewerken naar stalkklimaat binnen de huidige streefwaarden: - Schommeling in temperatuur maximaal 5°C per dag - Koolstofdioxide < 3000 ppm- Ammoniak < 20 ppm- 45% < relatieve luchtvochtigheid < 80%.	C

IH18	Verwarming ligplaats/biggenest De afgeschermdde ligplaats/het biggenest dient verwarmd te kunnen worden door een biggenlamp en/of vloerverwarming in functie van het liggedrag van de biggen. Het liggedrag van de biggen moet bepalend zijn voor de instelling van de temperatuur. Voor de beoordeling van het liggedrag van de biggen zijn de volgende categorieën te onderscheiden: • hoopvorming en tegen de zeug aan liggen (te koud); • gespreide ligging in het biggenest (gewenst); • biggen liggen verspreid rond het biggenest (te warm); • biggen liggen verspreid over het hele hok (veel te warm). Deze parameter maakt onderdeel uitmaken van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2
IH19	Klimaatcomputer Er wordt aangeraden om de temperatuur in de klimaatcomputer in te stellen overeenkomstig het gewicht/leeftijd van de varkens. Een bandbreedte (verschil tussen minimum en maximum ventilatieniveau) van 5 à 6 °C is het streefdoel. Bij conditionering van de binnenkomende lucht kan een bandbreedte van 2 à 4 °C aangehouden worden afhankelijk van de dagelijkse variatie in temperatuur van de binnenkomende lucht. Onderstaande tabel geeft mogelijke insteltemperaturen weer. Deze insteltemperaturen kunnen aangepast worden na een validatie van de bereikte omgevingstemperaturen ter hoogte van de dieren.	C

	<table><tr><th>Diercategorie</th><th>Insteltemperatuur (°C)</th></tr><tr><td>Guste zeugen</td><td>20</td></tr><tr><td>Drachtige zeugen</td><td>20</td></tr><tr><td>Kraamzeugen voor werpen</td><td>20</td></tr><tr><td>Kraamzeugen tijdens werpen</td><td>23*</td></tr><tr><td>Kraamzeugen 1 week na de worp</td><td>20</td></tr><tr><td>Kraamzeugen einde kraamperiode</td><td>20</td></tr><tr><td>Gespeende biggen bij opzet</td><td>28</td></tr><tr><td>Gespeende biggen dag 21</td><td>25</td></tr><tr><td>Gespeende biggen dag 42</td><td>22</td></tr><tr><td>Vleesvarkens bij opzet</td><td>25</td></tr><tr><td>Vleesvarkens dag 5</td><td>22</td></tr><tr><td>Vleesvarkens dag 50</td><td>20</td></tr><tr><td>Vleesvarkens dag 100</td><td>20</td></tr></table> Indien het biggennest overkapt is, kan de insteltemperatuur van het kraamhok, afhankelijk van de uitvoering van het overkapte biggennest, 2 °C lager ingesteld worden. Ook bij gebruik van een biggenlamp en/of vloerverwarming kan de insteltemperatuur 2 °C lager ingesteld worden.	Diercategorie	Insteltemperatuur (°C)	Guste zeugen	20	Drachtige zeugen	20	Kraamzeugen voor werpen	20	Kraamzeugen tijdens werpen	23*	Kraamzeugen 1 week na de worp	20	Kraamzeugen einde kraamperiode	20	Gespeende biggen bij opzet	28	Gespeende biggen dag 21	25	Gespeende biggen dag 42	22	Vleesvarkens bij opzet	25	Vleesvarkens dag 5	22	Vleesvarkens dag 50	20	Vleesvarkens dag 100	20	
Diercategorie	Insteltemperatuur (°C)																													
Guste zeugen	20																													
Drachtige zeugen	20																													
Kraamzeugen voor werpen	20																													
Kraamzeugen tijdens werpen	23*																													
Kraamzeugen 1 week na de worp	20																													
Kraamzeugen einde kraamperiode	20																													
Gespeende biggen bij opzet	28																													
Gespeende biggen dag 21	25																													
Gespeende biggen dag 42	22																													
Vleesvarkens bij opzet	25																													
Vleesvarkens dag 5	22																													
Vleesvarkens dag 50	20																													
Vleesvarkens dag 100	20																													
IH20	Ventilatie Voor elke categorie van varkens is een bepaalde minimumventilatie nodig om voldoende verse lucht te voorzien. Daarnaast is het belangrijk dat de capaciteit van de ventilatoren afgestemd is op de maximale ventilatie die nodig is, zodat de varkens ook op warme dagen voldoende verse lucht krijgen zonder dat tocht ontstaat.	B																												

	Diercategorie	Minimumventilatie per varken (m ³ /h)	Maximumventilatie per Varken (m ³ /h)	
	Guste zeugen	18	150	
	Drachtige zeugen	25	150	
	Kraamzeugen voor werpen	25	250	
	Kraamzeugen tijdens werpen	25	250	
	Kraamzeugen 1 week na de worp	35	250	
	Kraamzeugen einde kraamperiode	60	250	
	Gespeende biggen bij opzet	3	12	
	Gespeende biggen dag 21	6	18	
	Gespeende biggen dag 42	8	25	
	Vleesvarkens bij opzet	6	40	
	Vleesvarkens dag 5	8	40	
	Vleesvarkens dag 50	14	80	
	Vleesvarkens dag 100	17	80	
IH21	Ammoniakgehalte De luchtkwaliteit in de stal is op niveau zodat oog/neus irritaties bij varkens en mensen wordt voorkomen. In geval geurhinder en/of irritaties worden vastgesteld, wordt het ammoniakgehalte gemeten en geregistreerd. Er mag maximaal een ammoniakgehalte van 20 ppm ter hoogte van de vleesvarkens worden vastgesteld. Bij een overschrijding van dit gehalte is een plan van aanpak met corrigerende maatregelen nodig.			B
IH22	Hittestress Er moeten maatregelen genomen worden om hittestress te voorkomen. Vanaf een buitentemperatuur van 25° C moeten maatregelen genomen worden. Bijvoorbeeld onder warme omstandigheden dienen dieren voldoende gelegenheid te hebben om apart te gaan liggen, in combinatie met systemen van ventilatie of verneveling van water. Voor tips ter beperking van hittestress zie COOLPIGS van ILVO en UGent.			B

IH23	Testen noodstroomvoorziening Een noodstroomaggregaat, indien aanwezig, moet minstens per opzet en minimaal elke 2 maanden belast getest worden op goede werking. Het tijdstip, de methode van testen, het resultaat (werkzaam of niet) en de genomen maatregelen, indien problemen werden vastgesteld, moeten op papier of digitaal geregistreerd worden.	A2
IH24	Ventilatiesysteem Mechanische ventilatiesystemen op het bedrijf moeten minimaal eens in de vijf jaar door een installateur gecontroleerd en, indien nodig, onderhouden worden.	B

5. OPPERVLAKTE

Norm	Omschrijving	Sanctie
IH25	Kraamhok	
IH25a	Het oppervlak van een kraamhok bedraagt minimaal 3,8 m ² , waarbij de zeug mag worden ingesloten om doodliggen van biggen tegen te gaan. Bij nieuw- en/of -verbouw voor alle stallen, is de oppervlakte van een vrijloopkraamhok minimum 6,5 m ² .	A2
IH25b	In het vrijloopkraam hok bij nieuw- en/of verbouw mag de zeug na werpen nog maximaal 5 dagen vastgezet worden, daarna moet ze zich vrij in het kraamhok kunnen bewegen.	A2
IH26	Zogende biggen Alle zogende biggen van één toom samen moeten een afgeschermd ligplaats van minimaal 0,6 m ² hebben. Bij nieuw en/of verbouw bedraagt de afgeschermd ligplaats minimaal 1,0 m ² .	B
IH27	Gespeende biggen Het hokoppervlak per gespeende big bedraagt minstens 0,35 m ² . De minimale hokoppervlakte geldt vanaf opzet tot verplaatsing naar een vleesvarkensstal tot gemiddeld 25 kg.	B
IH28	Vleesvarkens Het hokoppervlak per vleesvarken moet vanaf opzet tot 110 kg minstens 0,83 m ² zijn. Het hokoppervlak per vleesvarken moet vanaf 110kg tot slacht minstens 1,10m ² zijn. Bij nieuwbouw en uiterlijk met ingang van 2035 is het hokoppervlak per vleesvarken vanaf opzet tot 110kg minstens 1,00 m ² .	B

IH29	Gedekte gelten/drachtige zeugen De minimale hokoppervlakte per dier wordt gerespecteerd: <table><tr><td>Aantal dieren per hok</td><td>Minimum hokoppervlak per dier</td></tr><tr><td>tot 5 gelten</td><td>2,04 m² / gelt</td></tr><tr><td>6 tot 39 gelten</td><td>1,82 m² / gelt</td></tr><tr><td>vanaf 40 gelten</td><td>1,65 m² / gelt</td></tr><tr><td>tot 5 zeugen</td><td>2,75 m² / zeug</td></tr><tr><td>6 tot 39 zeugen</td><td>2,48 m² / zeug</td></tr><tr><td>vanaf 40 zeugen</td><td>2,26 m² / zeug</td></tr></table>	Aantal dieren per hok	Minimum hokoppervlak per dier	tot 5 gelten	2,04 m ² / gelt	6 tot 39 gelten	1,82 m ² / gelt	vanaf 40 gelten	1,65 m ² / gelt	tot 5 zeugen	2,75 m ² / zeug	6 tot 39 zeugen	2,48 m ² / zeug	vanaf 40 zeugen	2,26 m ² / zeug	B
Aantal dieren per hok	Minimum hokoppervlak per dier															
tot 5 gelten	2,04 m ² / gelt															
6 tot 39 gelten	1,82 m ² / gelt															
vanaf 40 gelten	1,65 m ² / gelt															
tot 5 zeugen	2,75 m ² / zeug															
6 tot 39 zeugen	2,48 m ² / zeug															
vanaf 40 zeugen	2,26 m ² / zeug															
IH30	Bestaande stal met voederligboxen met uitloop • Wanneer het bedrijf gebruik maakt van voederligboxen met uitloop, moet achter de box min. 2,2 m vrije ruimte zijn. • Wanneer het bedrijf gebruik maakt van voederligboxen met uitloop, mag maximaal 5% van de voederligboxen functioneel afsluitbaar zijn.	A2														
IH30a	De wanden van de voederligboxen worden ingekort tot achter de schouder van een volwassen zeug en functioneren als trogverdelers, om te voorkomen dat de dieren elkaars portie voer opeten.	C														

DEEL 7: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN TRANSPORT VARKENS

Norm	Omschrijving	Sanctie
IT1	Algemeen	
IT1a	De (kandidaat-) transporteur heeft een geldig aansluitingsformulier volledig en correct ingediend bij BelPork vzw, waaruit blijkt dat de transporteur zich akkoord verklaart met de inhoud van het BePork-kwaliteitshandboek (of van een andere private lastenboek) en deze zal naleven.	A2
IT1b	Het commercieel transport van levende varkens naar en tussen Beter voor Dieren-varkensbedrijven of van Beter voor Dieren varkensbedrijven naar een Beter voor Dieren-erkend slachthuis, dient te gebeuren door erkende transporteurs die bij BelPork vzw geregistreerd zijn in het TRACY-systeem.	A2
IT2	Transport De varkens aangevoerd op het varkensbedrijf moeten afkomstig zijn van bedrijven welke gecertificeerd zijn voor Beter voor Dieren label varken 1 plus (uitz. aangevoerde gelten/beren).	A2
IT3	Transportduur biggen Het transport van biggen mag niet langer duren dan 6 uur.	A2
IT4	Transportduur slachtvarkens Het transport van slachtvarkens mag niet langer dan 8u zijn.	A2
IT5	Het lossen De vrachtwagen en de compartimentering is dermate ingericht dat scherpe bochten maximaal worden vermeden. Er zijn geen obstructies die de looprichting van de dieren kunnen beïnvloeden. Het zicht op mensen wordt beperkt door afdoende hoge wanden aan te wenden.	A2

IT5a	Varkens worden in kleine groepen geladen en gelost, één compartiment per keer. De varkens uit een transportcompartiment worden vervolgens volgens beslag apart gestald om menging met dieren van andere herkomsten te voorkomen.	A2
IT5b	Bij het lossen wordt geen elektrische prikker angewend. De drijfmiddelen produceren idealiter geen geluid (vlag, zak, drijfbord, borstel, etc.).	A2

AANVULLENDE VOORWAARDEN VOOR 2 PLUS

DEEL 1: VOOWAARDEN OP NIVEAU VAN HET VARKENSVOEDER

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIBV1	Gespeende biggen.	
IIBV1a	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle gespeende biggen tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 20 cm per gespeende big.	B
IIBV1b	Bij een voedersysteem waarbij de gespeende biggen <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de eetbreedte 20 cm per voederplaats.	B
IIZV2	Zeugen	
IIZV2a	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle zeugen tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 35 cm per zeug.	B
IIZV2b	Bij een voedersysteem waarbij de zeugen <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de eetbreedte 35 cm per voederplaats.	B
IIVV3	Vleesvarkens	
IIVV3a	Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) moeten alle vleesvarkens tegelijk voeder kunnen opnemen. De eetbreedte van de trog is minstens 35 cm bij varkens.	B
IIVV3b	Bij een voedersysteem waarbij de vleesvarkens <i>ad libitum</i> (onbeperkt) worden gevoederd is de voederbreedte 35 cm per voederplaats.	B

DEEL 2: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN HET DRINKWATER

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIW1	Zeugen Er is minimaal 1 exclusieve drinkplaats per 10 zeugen. Bij brijvoeding volstaat 1 exclusieve drinknippel per 20 zeugen.	B
IIW2	Vleesvarkens Er is minimaal 1 exclusieve drinkplaats per 10 vleesvarkens. Bij brijvoeding volstaat 1 exclusieve drinknippel per 20 vleesvarkens.	B
IIW3	Drinkplaatsen gecombineerd met voederplaatsen, worden niet erkend als exclusieve drinkplaatsen. Ze kunnen uitsluitend worden beschouwd als extra drinkmogelijkheden, aanvullend op een aparte drinkplaats die losstaat van de voederplaats. Er geldt een uitzondering in onderstaande gevallen: • de drinkplaatsen boven de trog kunnen worden gebruikt als exclusieve drinkplaatsen, indien het voeder gerantsoeneerd is en het aantal dieren minder of gelijk is aan het aantal voederplaatsen (overeenkomstig de eetbreedte). • een trog gebruikt voor gerantsoeneerde voeding, die tussen de voedertijden met schoon, helder water wordt gevuld, kan als exclusieve drinkplaats worden beschouwd als het aantal dieren minder of gelijk is aan het aantal voederplaatsen.	B
IIW4	Indien zeugen individueel worden gehouden, mag de trog gebruikt worden voor zowel voeder- als waterversprekking. Het voeder moet in rantsoenen worden gegeven en het drinkwater moet direct na de voederopname beschikbaar zijn.	B

DEEL 3: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DIERENGEZONDHEID

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIG1	Intacte staarten De staarten van de dieren zijn intact. Couperen van staarten is niet toegestaan. Als een varkensbedrijf naar het oordeel van de bedrijfsbegeleidende dierenarts op (een deel van) het bedrijf te kampen met ernstige uitbraken van staartbijten wordt enkel in de betrokken hok(en) staarten gecoupeerd.	A2
IIG2	Speenleeftijd biggen De biggen worden gespeend op een gemiddeld leeftijd van minimaal 35 dagen. Individuele biggen worden niet eerder dan op 33 dagen leeftijd gespeend.	A2

DEEL 4: VOORWAARDEN OP HET NIVEAU VAN DE HUISVESTING

1. ALGEMEEN

1.1 INFRASTRUCTUUR

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIH1	Vloeruitvoering	
IIH1a	De vloer bij gespeende biggen is voor minimaal 40% dicht. Bij nieuw- en/of verbouw is de vloer voor minimaal 50%.	B
IIH1b	De vloer bij vleesvarkens is voor minstens 40% dicht. Bij nieuw- en/of verbouw is de vloer voor minimaal 50% dicht.	B
IIH1c	De ligplaats van de zeug in het kraamhok is dicht en zacht.	A2
IIH2	Bedekking dichte vloer ligplaats	
IH2a	De vloer van het biggennest is ingestrooid met stro of vergelijkbaar natuurlijk materiaal of is voorzien van een rubber toplaag.	B
IH2b	De vloer voor gespeende biggen is ingestrooid met stro of vergelijkbaar materiaal, of is voorzien van een rubber toplaag.	B
IH2c	De vloer voor de ligplaats voor drachtige zeugen moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal.	B
IH2d	De vloer voor de ligplaats voor vleesvarkens moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal.	B

IH2e	De vloer voor de ligplaats voor beren moet ingestrooid zijn met stro of vergelijkbaar materiaal.	B
IIH3	Vluchtmogelijkheid In elk groepshok hebben zeugen, gespeende biggen en vleesvarkens de beschikking over een mogelijkheid om te vluchten voor hokgenoten Voor elke groep varkens moet minstens 1 schuilvoorziening aanwezig zijn. Bij groepen boven de 40 dieren komt er per 20 dieren 1 schuilvoorziening bij. Voorbeelden van een vluchtmogelijkheid zijn een schot, een plateau, een onderkruip of een buitenuitloop. Dit schept rust en gaat vechten en staartbijten tegen. Op elke groep varkens moet minstens 1 schuilvoorziening aanwezig zijn. Bij groepen boven de 40 dieren komt er per 20 dieren 1 schuilvoorziening bij.	B
IIH4	Dekstal Een gelt of zeug mag individueel gehouden worden vanaf het spenen of aankomst in de dekstal igv gelten tot en met 4 dagen na de dag van natuurlijk dekking of kunstmatige inseminatie (KI).	A2
IIH5	Voederligboxen met uitloop Wanneer het bedrijf gebruik maakt van voederligboxen met uitloop, zijn de wanden ingekort tot net achter de schouder van een volwassen zeug en functioneren als trogverdelers om te voorkomen dat de dieren elkaars portie voer opeten.	A2

2. ZIEKENBOEG

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIH6	Ziekenboeg De ziekenboeg moet voorzien zijn van een 60% dichte vloer, tenzij de bedrijfsbegeleidende dierenarts dit om veterinaire redenen ontraadt. Een aaneengesloten stuk vloer waarop minimaal één varken volledig, uitgestrekt kan liggen, geldt als dichte vloer. Dichte vloer is een vloer of een gedeelte daarvan, die is voorzien van doorlatende openingen, wordt als dicht beschouwd indien: • het totaal aan doorlatende openingen niet meer bedraagt dan 5% van de totale oppervlakte van het dichte deel van de vloer, en • de breedte van doorlatende spleten ten hoogste 10 mm en de doorsnede van ronde doorlatende openingen ten hoogste 20 mm bedraagt.	B

3. VERRIJKINGSMATERIAAL

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIH7	Hokverrijking	
IIH7a	Toegankelijkheid verrijkmateriaal Het verrijkmateriaal dient voor 25-50% van de dieren tegelijkertijd toegankelijk te zijn.	A2
IIH7b	Beren De dichte deel van de vloer moet bedekt zijn met strooisel dat regelmatig aangevuld of vervangen wordt.	B

	Als strooisel op de vloer niet eetbaar is, moet minimaal 2 keer per dag 200 g stro/luzerne/CCM/kuilgras per beer verstrekt worden. Aanvullend is er verrijkmateriaal, zoals een touw, jutezak of lange ketting.	
IIH7c	Dekstal zeugen De zeug krijgt in de dekstal verrijkmateriaal aangeboden. Permanent aanwezig is bijvoorbeeld een jute zak of stevig touw zonder schadelijke componenten (bijvoorbeeld katoen of sisal), met lengte van ongeveer 40 cm en diameter van ongeveer 1 cm, dat de zeug geleidelijk kapot kan maken. Bij de bevestiging van het materiaal dient rekening gehouden te worden met de volgende eisen: • Het materiaal hangt minimaal op schouderhoogte bevestigd; • het hangt op ongeveer 20 cm uit de muur of hokafscheiding; • het wordt regelmatig verlengd, afhankelijk van consumptie. Daarnaast wordt dagelijks eetbaar verrijkmateriaal verstrekt, bijvoorbeeld in de voerbak of in een (stro) dosator, niet tegelijkertijd met het voer. Er moet minstens 2 keer per dag 200 gram stro/luzerne/ccm/graskuil per dier gegeven worden. Een stuk pvc-pijp of rubber om een buis van de box voldoet niet.	B
IIH7d	Drachtige zeugen De zeug moet permanent toegang hebben tot verrijkmateriaal (bijv. touw, jute zak of lange ketting). Dagelijks wordt eetbaar verrijkmateriaal verstrekt, bijv. in de voerbak of strodosator, niet tegelijk met het reguliere voer. Er moet minstens 2 keer per dag 200 gram stro/luzerne/ccm/kuilgras per dier gegeven worden.	B
IIH7e	Kraamstal zeug De zeug krijgt in het kraamhok uiterlijk één dag na afbiggen verrijkmateriaal aangeboden. Het verrijkmateriaal moet permanent aanwezig zijn, bijvoorbeeld een jute zak, verste tak of stevige touw zonder schadelijk componenten	B

	(bijvoorbeeld katoen of sisal), met een lengte van ongeveer 40 cm en diameter van ongeveer 1 cm dat de zeug geleidelijk kapot kan maken. Bij bevestiging van het materiaal dient rekening gehouden te worden met de volgende eisen: • Het materiaal hangt minimaal op schouderhoogte bevestigd; • het hangt op ongeveer 20 cm uit de muur of hokafscheiding; • het wordt regelmatig verlengt, afhankelijk van de consumptie. Daarnaast is er in het kraamhok permanent stro aanwezig.	
IIH7f	Zogende biggen Zogende biggen krijgen in het kraamhok uiterlijk 2 dagen na werpen verrijkmateriaal aangeboden. Voorbeelden van verrijkmaterialen geschikt voor zogende biggen zijn o.a: • Papiersnippers (zonder inkt), sisal touw of grote gepelleteerde ruwvoerbrokken; • Touw • Hokverrijking waarmee de zeug en big samen van kunnen eten (bijvoorbeeld jutezak)	B
IIH7g	Gespeende biggen • Hokverrijking voor gespeende biggen dient vooral vernieuwend, belonend en afbreekbaar te zijn; • Het aangeboden materiaal moet niet te groot zijn om in de bek te passen; • Indien materiaal wordt opgehangen, moet het niet hoger hangen dan de snuit bij normaal staan; • Op een leeftijd van 6 tot 8 weken, als de valse kiezen doorkomen en er mogelijk wat meer behoefte is aan kauwen moet extra kauwmateriaal worden aangeboden. Naast hokverrijking moet 2x dag wat eetbaar materiaal zoals stro, luzerne of CCM gegeven worden, op de dichte vloer, waarin de biggen gelijktijdig kunnen exploreren.	B
IIH7h	Vleesvarkens Ruwvoer is heel geschikt als verrijkmateriaal. Dit wordt bij voorkeur op een dichte vloer verstrekt. Er moet minstens 200 gram stro/luzerne/CCM/kuilgras per dier gegeven worden.	B

	Andere opties zijn verstrekking in een ruif, metalen aardappelmand of een strokoker. Bij een strokoker moet er op gelet worden dat deze niet te strak is afgesteld en dat de briketten voldoende onder uit de koker steken (1,5 cm of meer). De briket moet van een kwaliteit zijn dat de varkens er kauwbare brokken af kunnen bijten zonder dat het materiaal direct verpulvert; Er moet voor gewaakt worden dat een enkel dier het materiaal ‘in beslag’ kan nemen waardoor het voor de hokgenoten zijn effectiviteit verliest.	
--	--	--

4. STALKLIMAAT

IIH8	Stalklimaat Drie keer per kalenderjaar wordt het stalklimaat gecontroleerd in elke afdeling (vleesvarkens, kraamzeugen, gespeende biggen en dragende zeugen). De resultaten worden besproken met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, en er wordt een verslag van opgemaakt. In geval van tekortkomingen stelt de varkenshouder een plan van aanpak op. Deze parameter maakt deel uit van het bedrijfsgezondheidsplan. De adviezen die tijdens het project ' <u>Monitoren en optimaliseren van het klimaat in varkensstallen</u> ' verzameld werden, kunnen gebruikt worden bij de controle.	A2
IIH8a	Meten stalklimaat Er is een meetsysteem om continu het stalklimaat bij de dieren te monitoren. Minimaal volgende parameters worden continu gemonitord:- Binnentemperatuur;- Koolstofdioxideconcentratie;- Ammoniakconcentratie;- Relatieve luchtvochtigheid	B
IIH8b	Aantal meetunits stalklimaat Bij de volgende diercategorieën is minimaal één stalklimaatmeetsysteem aanwezig: vleesvarkens, kraamzeugen, gespeende biggen, dragende zeugen.	B
IIH8c	Stalklimaat Het stalklimaat voldoet op het gebied van temperatuur, luchtvochtigheid, koolstofdioxide en ammoniak ten minste gedurende 60% per kwartaal. Doelstelling is toewerken naar stalklimaat binnen de huidige streefwaarden: - Schommeling in temperatuur maximaal 5°C per dag - Koolstofdioxide < 3000 ppm- Ammoniak < 20 ppm- 45% < relatieve luchtvochtigheid < 80%.	B
IIH9	Klimaatcomputer De temperatuur in de klimaatcomputer is ingesteld overeenkomstig het gewicht/leeftijd van de varkens. Een bandbreedte (verschil tussen minimum en maximum ventilatieniveau) van 5 à 6 °C is het streefdoel. Bij conditionering van de binnenkomende lucht kan een bandbreedte van 2 à 4 °C aangehouden worden afhankelijk van de dagelijkse	B

variatie in temperatuur van de binnenkomende lucht. Onderstaande tabel geeft mogelijke insteltemperaturen weer. Deze insteltemperaturen kunnen aangepast worden na een validatie van de bereikte omgevingstemperaturen ter hoogte van de dieren.

Diercategorie	Insteltemperatuur (°C)
Guste zeugen	20
Drachtige zeugen	20
Kraamzeugen voor werpen	20
Kraamzeugen tijdens werpen	23*
Kraamzeugen 1 week na de worp	20
Kraamzeugen einde kraamperiode	20
Gespeende biggen bij opzet	28
Gespeende biggen dag 21	25
Gespeende biggen dag 42	22
Vleesvarkens bij opzet	25
Vleesvarkens dag 5	22
Vleesvarkens dag 50	20
Vleesvarkens dag 100	20

Indien het biggennest overkapt is, kan de insteltemperatuur van het kraamhok, afhankelijk van de uitvoering van het overkapte biggennest, 2 °C lager ingesteld worden. Ook bij gebruik van een biggenlamp en/of vloerverwarming kan de insteltemperatuur 2 °C lager ingesteld worden.

5. OPPERVLAKE EN BUITENUITLOOP

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIH10	Kraamhok Het oppervlak van een vrijloopkraamhok bedraagt minimaal 6,5 m², waarbij de zeug mag worden ingesloten om doodliggen van biggen tegen te gaan. In het vrijloopkraamhok mag de zeug na werpen nog maximaal 5 dagen vastgezet worden, daarna moet ze zich vrij in het kraamhok kunnen bewegen.	A2
IIH11	Schuilhokken Voor kraamzeugen die individueel buiten worden gehuisvest in schuilhokken geldt dat: - Het hok oppervlakte minimaal 4m² is, en - de kraamzeug buiten de beschikking heeft over een stuk grond van minimaal 150 m²	A2
IIH12	Zogende biggen Alle zogende biggen van één toom samen moeten een afgeschermd ligplaats van minimaal 1,0m² hebben. Bij nieuw- en/of verbouw bedraagt de afgeschermd ligplaats minimaal 1,2 m².	A2
IIH13	Gespeende big Het minimale hokoppervlak per gespeende big bedraagt gemiddeld 0,50 m² en geen enkele individuele big heeft minder dan 0,45 m² oppervlak. De minimale hokoppervlakte geldt vanaf opzet tot verplaatsing naar een vleesvarkensstal. Bij een groepsgrootte van 40 of meer dieren mag de oppervlakte per dier 10% minder zijn.	A2
IIH14	Vleesvarkens De minimale hokoppervlakte per dier wordt gerespecteerd: • groep 1 t/m 19: gemiddeld 1,3 m² en geen enkel varken minder dan 1,25 m² oppervlak beschikbaar.	A2

	- groep van 20 t/m 39: gemiddeld 1,1 m² en geen enkel varken minder dan 1,05 m² oppervlak beschikbaar - groep van 40 of meer: 1,1 m² minus 10% = gemiddeld 1,0 m² per varken en geen enkel varken minder dan 0,95 m² oppervlak beschikbaar.	
IIH14a	Vleesvarkens buitenloop - De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 0,70 m² per vleesvarken; - er is minimaal aan een zijde van de buitenuitloop >5m uitzicht, niet direct in een ander hok.	C
IIH15	Zeugen De minimale hokoppervlakte per dier wordt gerespecteerd: - groepen van 1 t/m 19 zeugen: 2,75 m² /zeug waarvan min. 1,30 m² dichte, ingestrooide vloer als ligruimte; - groepen van 20 zeugen en groter: 2,50 m²/zeug waarvan min. 1,30 m² dichte, ingestrooide vloer als ligruimte.	A2
IIH15a	Zeugen buitenloop - De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 1,0 m² per zeug; - er is minimaal aan een zijde van de buitenuitloop >5m uitzicht, niet direct in een ander hok.	C
IIH16	Beren Het berenhok heeft een minimale oppervlakte van 8,0 m ² . Indien het hok ook gebruikt wordt om te dekken geldt een oppervlaktenorm van 10,0 m ² .	A2
IIH16a	Beren buitenloop Elke beer heeft de beschikking over een buitenuitloop van min. 8,0 m ² .	C

AANVULLENDE VOORWAARDEN VOOR 3 PLUS

DEEL 1: VOORWAARDEN OP HET NIVEAU VAN DIERENGEZONDHEID

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIIG1	Intacte staarten De staarten van de dieren zijn intact. Couperen van de staarten, of een deel ervan is niet toegestaan.	A2
IIIG2	Speenleeftijd biggen De biggen worden gespeend op een gemiddeld leeftijd van minimaal 42 dagen. Individuele biggen worden niet eerder dan op 39 dagen gespeend Deze parameter mag onderdeel uitmaken van het bedrijfsgezondheidsplan.	A2

DEEL 2: VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE HUISVESTING

IIIH1	Stabiele groepen Biggen die in de kraamstal al aan elkaar gewend zijn, worden nadien samen in een hok geplaatst om stress en het opnieuw vastleggen van de rangorde te vermijden. Gelten en borgen mogen voor de mestperiode nog uit elkaar worden gehaald.	B
--------------	--	----------

1. VERRIJKINGSMATERIAAL

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIIH2	Hokverrijking	
IIIH2a	Ligplaats kraamzeug De ligplaats van de kraamzeug is dicht en ingestrooid met stro of vergelijkbaar natuurlijk materiaal dat voorziet in de nestbouwbehoefte van de zeug.	A2

2. OPPERVLAKTE EN BUITENUITLOOP

Norm	Omschrijving	Sanctie
IIIH3	Kraamhok Het oppervlak van een vrijloopkraamhok bedraagt minimaal 7,5 m ²	A2

	Zeugen mogen maximaal 3 dagen vastgezet worden in het kraamhok om doodliggen van biggen tegen te gaan, daarna moeten ze zich vrij door het kraamhok kunnen bewegen.	
IIIH4	Buitenuitloop kraamhok zeug De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 2,5 m ² per zeug met biggen. De uitloop mag 75% overdekt zijn.	A1
IIIH5	Zogende biggen Alle zogende biggen één toom samen moeten een afgeschermd ligplaats van minimaal 1,2 m ² hebben.	A2
IIIH6	Gespeende big Het minimale hokoppervlak per gespeende big bedraagt gemiddeld 0,60 m ² en geen enkele individuele big heeft minder dan 0,55 m ² oppervlak. De minimale hokoppervlakte geldt vanaf opzet tot verplaatsing naar een vleesvarkens stal. Bij een groepsgrootte van 40 of meer dieren mag de oppervlakte per dier 10% minder zijn. Om het juiste mestgedrag te stimuleren, mogen gespeende biggen in groepen van 20 dieren of meer worden gehouden. Tijdens de eerste 7 dagen na opleg dient elke gespeende big over een oppervlakte van 0,50 m ² te beschikken.	A2
IIIH7	Buitenuitloop gespeende big. De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 0,4 m ² per gespeende big. De uitloop mag maximaal 75% overdekt zijn.	A1
IIIH8	Vleesvarkens De minimale hokoppervlakte per dier wordt gerespecteerd; • tot 10 vleesvarkens gemiddeld 1,7 m² en nooit onder de 1,65 m²; • van 11 tot 19 vleesvarkens gemiddeld 1,5 m² en nooit onder de 1,45 m²; • vanaf 20 vleesvarkens gemiddeld 1,3 m² en nooit onder 1,25 m²; • de minimale hokoppervlakte geldt vanaf opzet tot slacht. Bij een groepsgrootte van 40 of meer dieren mag de oppervlakte per dier 10% minder zijn.	A2

IIIH9	Vleesvarkens buitenloop De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 1m2 per vleesvarken. De uitloop mag maximaal 75% overdekt zijn.	A1
IIIH10	Zeugen buitenuitloop De dieren dienen permanent de beschikking te hebben over een buitenuitloop van 1,9 m2 per zeug. De uitloop mag maximaal 75% overdekt zijn.	A1
IIIH11	Weidegang dragende zeugen en gelten Dragende zeugen en gelten hebben weidegang.	C
IIIH12	Beren buitenuitloop Elke beer heeft permanent de beschikking over een buitenuitloop van min. 8m2. De uitloop mag maximaal 75% overdekt zijn.	A1

VERSIEBEHEER

datum	versie	In voege vanaf	Aangebrachte veranderingen
01/09/2025	1	uitgiftedatum	Eerste versie
20/10/2025	2	uitgiftedatum	Criterium IH28: Bij nieuwbouw is het hokoppervlak per vleesvarken vanaf opzet tot 110 kg minstens 0,95 m². Werd gewijzigd naar: Bij nieuwbouw en uiterlijk met ingang van 2035 is het hokoppervlak per vleesvarken vanaf opzet tot 110kg minstens 1,00 m².
11/03/2026	2'		Lay out aangepast.